

Folketingets Kulturdvalg
Christiansborg
1240 København K

Kulturministeren

Kulturministeriet
Nybrogade 2
1203 København K

Tlf : 33 92 33 70
Fax : 33 91 33 88
E-mail : kum@kum.dk
Web : www.kum.dk

4. juli 2014

Folketingets Kulturdvalg har den 6. juni, efter ønske fra Ellen Trane Nørby (V), stillet mig følgende spørgsmål, nr. 179 (Alm. del), som jeg hermed fremsender mit endelige svar på.

Spørgsmål:

Som opfølgning på KUU alm. del svar på spørgsmål 154 bedes Kulturministeren redegøre for, om det er almindelig praksis blandt statsligt ejede virksomheder (på såvel Kulturministeriets som andre ressortområder) at udbetale fratrædelsesgodtgørelser til ledende medarbejdere, f.eks. en nyhedschef på et statsligt ejet medie, herunder bedes ministeren oplyse størrelsesordenen på denne form for fratrædelsesgodtgørelser fra statslige eller statsligt ejede virksomheder gennem de seneste fem år via konkrete eksempler.

Svar:

Til brug for besvarelsen af det stillede spørgsmål har jeg indhentet oplysninger fra Erhvervs- og Vækstministeriet, Finansministeriet, Klima-, Energi- og Bygningsministeriet, Miljøministeriet, Transportministeriet, Uddannelses- og Forskningsministeriet samt statsligt ejede virksomheder under Kulturministeriet, som har oplyst følgende:

Erhvervs- og Vækstministeriet

Der er 4 statsligt ejede virksomheder i regi af Erhvervs- og Vækstministeriet: Finansiell Stabilitet A/S, Eksport Kredit Fonden, Vækstfonden og DanPilot.

3 direktører er ansat på tidsbegrænsede kontrakter og 1 direktør er ansat på tidsbegrænset kontrakt. De 3 direktører, som er ansat på tidsbegrænsede kontrakter, har i kontrakten en bestemmelse om fratrædelsesgodtgørelse. Bestemmelserne om fratrædelsesgodtgørelse tager udgangspunkt i principperne om statens regler om fratrædelsesgodtgørelse i forbindelse med åremålsansættelse.

Der har i de sidste 5 år været udbetalt fratrædelsesgodtgørelse til 2 direktører. Direktøren for Vækstfonden fik i 2011 udbetalt fratrædelsesgodtgørelse svarende til 5 måneders løn. Direktøren for Eksportkreditfonden fik i 2012 udbetalt fratrædelsesgodtgørelse svarende til 5 måneders løn.

Finansministeriet

Selskaber med statslig ejerandel er ikke omfattet af statslige overenskomster, men indgår derimod overenskomster og ansættelseskontrakter som private selskaber.

Det er op til ledelsen i et statsligt selskab, om de vil offentliggøre ansættelsesforhold for medarbejderne. Finansministeriet er ikke bekendt med ansættelsesforhold i de enkelte selskaber.

For så vidt angår offentlighed om aflønning af medlemmer i direktionen, anbefales det i de nuværende retningslinjer for statens selskaber, at selskaberne offentliggør direktionens lønforhold.

Det bemærkes, at der gælder særlige regler for nogle selskaber. Eksempelvis er børsnoterede selskaber forpligtiget til at følge retningslinjerne fra komiteen for god selskabsledelse.

Svar til Kulturministeriet vedrørende praksis for fratrædelsesgodtgørelse

Medarbejdere får udbetalt løn i opsigelsesperioden. I tillæg kan medarbejdere være ansat med en fratrædelsesgodtgørelse. Fratrædelsesgodtgørelsen udbetales normalt, hvis medarbejderen bliver sagt op eller ved kontraktudløb.

Finansministeriet ejer aktier i 10 selskaber, jf. tabel 1. Det er almindelig praksis, at medlemmer af direktionen er ansat med en fratrædelsesgodtgørelse.

Tabel 1

Fratrædelsesgodtgørelse i statslige selskaber under Finansministeriets ressort

	Ejerandel (pct.)	Selskabets vederlagspolitik vedr. fratrædelsesgodtgørelser til medlemmer i direktionen
Air Greenland A/S	25	Medlemmer af direktionen har en fratrædelsesgodtgørelse på 12 måneders løn
Basisbank A/S	2	Medlemmer af direktionen har en fratrædelsesgodtgørelse på en månedsløn
Danske Spil A/S	80	Fastsættelsen af fratrædelsesgodtgørelse sker på baggrund af en individuel vurdering af den aktuelle situation, herunder ud fra en vurdering af funktionærlovens regler
Det Danske Klasselotteri A/S	100	Medlemmer af direktionen har ikke en fratrædelsesgodtgørelse.
DONG Energy A/S	59	Medlemmer af direktionen har en fratrædelsesgodtgørelse på 12 måneders løn
Statens Ejendomssalg A/S	100	Medlemmer af direktionen har ikke en fratrædelsesgodtgørelse
Københavns Lufthavne A/S	39	Medlemmer af direktionen har en fratrædelsesgodtgørelse på maksimalt 24 måneders løn

SAS AB	14	Medlemmer af direktionen har en fratrædelsesgodtgørelse på 12 måneders løn. Fratrædelsesgodtgørelse reduceres dog indenfor de 12 måneder ved ny beskæftigelse
Statens og Kommunernes Indkøbsservice (SKI)	55	Medlemmer af direktionen har en fratrædelsesgodtgørelse på 12 måneders løn
Vestjysk Bank A/S	81	Der er ikke aftalt fratrædelsesgodtgørelse med en værdi på mere end to års vederlag for direktionen eller væsentlige risikotagere. Direktionens og væsentlige risikotageres fratrædelsesvilkår følger almindelig praksis på området.

Kilde: Årsrapporter, selskabernes hjemmesider mv.

Konkrete eksempler på fratrædelsesgodtgørelser

Her kan nævnes udbetaling af fratrædelsesgodtgørelse i forbindelse med DONG Energy A/S's opsigelse af administrerende direktør Anders Eldrup den 12. marts 2012. DONG Energy A/S udbetalte fratrædelsesgodtgørelse svarende til 21½ måneders vederlag.

Et andet eksempel er DONG Energy A/S's opsigelse af finansdirektør Carsten Krogsgaard Thomsen i oktober 2013. DONG Energy A/S udbetalte fratrædelsesgodtgørelse svarende til 12 måneders vederlag.

Klima-, Energi- og Bygningsministeriet

Klima-, Energi- og Bygningsministeriet har indhentet en udtalelse fra Energinet.dk, hvoraf det bl.a. fremgår, at Energinet.dk ikke indgår i det statslige overenskomst- og aftalesystem, men selv kan forhandle løn- og ansættelsesvilkår for sit personale. Selskabet har ikke fast praksis for indgåelse af aftaler om udbetaling af fratrædelsesgodtgørelser, men har i perioden 2009-2014 indgået fratrædelsesaftaler med 3 direktører af en gennemsnitlig værdi på 400.083 kr.

Energi.dk's redegørelse af 23. juni 2014 har følgende ordlyd:

”På foranledning af folketingsspørgsmål KUU 179 har Energinet.dk udarbejdet nærværende notat.

I lov om Energinet.dk § 10 fremgår, at ”Energinet.dk indgår ikke i det statslige overenskomst- og aftalesystem, men kan selv forhandle løn- og ansættelsesvilkår for sit personale, herunder indgå kollektive overenskomster”.

Praksis vedr. fratrædelsesgodtgørelse

Medlemmer af direktionen har et aftalt opsigelsesvarsel på 12 måneder fra selskabets side. Det er i øvrigt sædvanlig praksis, at øvrige direktører har 2 måneders forlænget opsigelsesvarsel i forhold til funktionærloven.

Selskabet har ikke en fast praksis for indgåelse af aftale om udbetaling af fratrædelsesgodtgørelse i forbindelse med at direktører fratræder. Men det kan efter en konkret vurdering og forhandling forekomme, at der aftales udbetaling af en nærmere bestemt fratrædelsesgodtgørelse i forbindelse med indgåelse af fratrædelsesaftaler.

Eksempler på Fratrædelsesgodtgørelse

For perioden 2009 til 2014 kan det oplyses, at der i forbindelse med indgåelse af fratrædelsesaftale med 3 direktører er aftalt udbetaling af fratrædelsesgodtgørelse.

Her er der i to tilfælde aftalt udbetaling af fratrædelsesgodtgørelse svarende til 3 måneders løn.

I det sidste tilfælde, er der udbetalt fratrædelsesgodtgørelse svarende til 5 måneders løn, heraf den en måned i henhold til Funktionærlovens §2a.

Disse godtgørelser har i gennemsnit udgjort kr. 400.083.”

Kulturministeriet

Dansk Biblioteks Center

I Dansk Biblioteks Center A/S omfatter de ledende medarbejdere direktører ansat på individuelle kontrakter.

Der er ikke praktiseret eller en generel praksis for fratrædelsesgodtgørelser til de ledende medarbejdere.

De seneste 5 år er der ikke udbetalt fratrædelsesgodtgørelse til ledende medarbejdere.

DR

DRs ansættelseskontrakter med direktører, underdirektører samt øvrige chefer på et vist niveau i hierarkiet, indeholder følgende bestemmelse vedr.

fratrædelsesgodtgørelser:

”Såfremt DR opsig dig uden saglig begrundelse, ydes en godtgørelse svarende til 6 måneders bruttoløn. Efter 10 års chefsættelse forhøjes godtgørelsen til 7 måneders løn og efter 15 år til 9 måneders løn. Godtgørelsen træder i stedet for en eventuel godtgørelse efter funktionærlovens § 2 b.”

For så vidt angår anmodningen om konkrete eksempler henviser DR til, at alle fratrædelsesgodtgørelser for chefer på et vist niveau i DR følger disse regler.

Hertil kommer, at DR i sagens natur følger funktionærlovens § 2a, fsva udbetaling af 1, 2 eller 3 måneders løn til chefer/ medarbejdere, der opsiges og opfylder lovens betingelser.

TV 2/DANMARK A/S

Det er ikke almindelig praksis i TV 2 at udbetale fratrædelsesgodtgørelser til ledende medarbejdere.

I forbindelse med fratrædelser henholder TV 2 sig til medarbejderens ansættelseskontrakt. TV 2 udbetaler lejlighedsvis i størrelsesordenen en måneds ekstra løn, for eksempel ved uklarhed om retsstillingen i forbindelse med fratrædelsen.

I helt ekstraordinære tilfælde – i forbindelse med graviditet og alvorlig sygdom – har TV 2 udbetalt mere end en måneds ekstra løn.

Kulturudvalgsspørgsmål 179 henviser til kulturministerens svar på Kulturudvalgsspørgsmål 154 vedrørende Henrik Qvortrups fratrædelse på TV 2. For god ordens skyld bemærkes, at Henrik Qvortrup ikke bestred en ledende stilling på TV 2.

Miljøministeriet

På Miljøministeriets område er alene Dansk Jagtforsikring A/S omfattet af publikationen.

Dansk Jagtforsikring A/S er ejet af staten (51%) og Dansk Jægerforbund (49%). Miljøministeriet, Naturstyrelsen, opkræver den årlige præmie til den lovpligtige jagtansvarsforsikring sammen med jagttegnsafgiften.

Dansk Jagtforsikring A/S er ledet af en bestyrelse og eneste ansatte er direktøren, advokat Michael Wiisbye, der har været ansat siden 2006, da den tidligere direktør fratrådte efter mere end 16 år. Der blev ikke udbetalt fratrædelsesgodtgørelse til den tidligere direktør.

Der er således ikke praksis for udbetaling af fratrædelsesgodtgørelse til ledende medarbejdere i Dansk Jagtforsikring A/S, og der har ikke været sådanne udbetalinger i de sidste 5 år.

Transportministeriet

Bornholmstrafikken Holding A/S (100 pct. ejet af staten)

Bornholmstrafikken Holding A/S oplyser, at selskabet ikke har nogen ansatte, da administrationen foretages ved en managementaftale med Danske Færger A/S.

Bornholmstrafikken Holding A/S oplyser, at man ikke har konkrete eksempler med hensyn til størrelsesorden af fratrædelsesgodtgørelser. Men det tidligere selskab Bornholmstrafikken A/S tilbage i starten af 2010 har udbetalt en fratrædelsesgodtgørelse til daværende direktør på kr. 2.547.705 i henhold til direktørens ansættelseskontrakt. Bornholmstrafikken A/S er i dag fusioneret sammen med to andre rederier til Danske Færger A/S.

Det er videre oplyst, at Danske Færger A/S ikke har praksis for udbetaling af fratrædelsesgodtgørelse udover det, der måtte fremgå af ansættelseskontrakterne og lovgivningen i øvrigt på arbejdsmarkedet.

Sund og Bælt Holding A/S (100 pct. ejet af staten)

Selskabet oplyser, at udbetaling af fratrædelsesgodtgørelser ikke er almindelig

praksis i Sund & Bælt-koncernen.

I de seneste fem år har der i forbindelse med tre afskedigelsessager været udbetalt fratrædelsesgodtgørelser i størrelsesordenen 25.000 - 148.500 kr.

Den selvstændige offentlige virksomhed DSB (100 pct. ejet af staten)

DSB oplyser, at det ikke er almindelig praksis, at DSB betaler fratrædelsesgodtgørelse til ledende medarbejdere.

DSB har indført ny Vederlagspolitik i august 2013, som regulerer de vilkår, der aftales i forbindelse med ansættelse af direktører, chefer og kontraktansatte ledere og i henhold hertil, er det ikke en mulighed at indgå aftale om ekstraordinær fratrædelsesgodtgørelse.

Dette gælder også i forhold til den øverste direktørgruppe. Dog kan der for denne gruppe i ganske særlige tilfælde aftales en fratrædelsesgodtgørelse på op til ét års vederlag efter godkendelse af Vederlagsudvalget. For øvrige direktører følger DSB fremadrettet funktionærlovens bestemmelser om fratrædelsesgodtgørelser.

Historisk har DSB haft fratrædelsesgodtgørelser som et vilkår i ansættelseskontrakter indgået med ledende medarbejdere, så det optræder i et vist omfang i eksisterende kontrakter. Der har typisk været tale om en fratrædelsesgodtgørelse svarende til 6 måneders løn, i enkelte tilfælde mere. Som eksempler kan nævnes en adm. direktør, som havde 12 måneders godtgørelse, og en underdirektør, som havde 9 måneders godtgørelse.

Eksisterende aftaler om særlig fratrædelsesgodtgørelse afvikles løbende ved stillingsskift internt i virksomheden eller i forbindelse med andre vilkårsændringer.

Den selvstændige offentlige virksomhed Naviar (100 pct. ejet af staten)

Naviair oplyser, at virksomheden i 2012 har udbetalt fratrædelsesgodtgørelse til et medlem af direktionen. Udbetalingen fandt sted i forbindelse med udløbet af det pågældende direktionsmedlems 5 årige åremålsansættelse den 31. december 2011 samt udtræden af direktionen. Godtgørelsen blev fastsat til 392.314,05 kr., svarende til 1 måneds løn for hvert af de 5 år den pågældende havde været åremålsansat.

Metroselskabet I/S (42 pct. ejet af staten)

Metroselskabet oplyser, at selskabet ikke har en fast praksis for udbetaling af fratrædelsesvederlag til ledende medarbejdere.

Metroselskabets medarbejdere og ledere er ansat på individuelle kontrakter med fratrædelsesvarsler, der i udgangspunktet følger funktionærloven. Fratrædelser håndteres individuelt fra sag til sag. I det tilfælde, hvor der udbetales

fratrædelsesgodtgørelse til ikke-ledende medarbejdere, følges gældende praksis.

Metroselskabets administrerende direktør har som den eneste ledende medarbejder en kontraktuel fastsat fratrædelsesgodtgørelse. Metroselskabet har ikke inden for de seneste fem år udbetalt fratrædelsesgodtgørelse til en ledende medarbejder. I tilfælde hvor det kunne blive nødvendigt, vil en eventuel fratrædelsesgodtgørelse, blandt andet ud fra en juridisk vurdering, blive vurderet særskilt.

PostNord AB (40 pct. ejet af staten)

Ejerne af PostNord AB (den danske og den svenske stat) vedtager hvert år på den ordinære generalforsamling retningslinjer for vederlag til ledelsesmedlemmer.

Indeholdt i disse retningslinier er tillige bestemmelser vedrørende fratrædelsesgodtgørelser. Retningslinierne tager udgangspunkt i svenske "Regeringens riktlinjer för anställningsvillkor för ledande befattningshavare i företag med statligt ägande". Som ledelsesmedlem i PostNord-koncernen anses koncernchefen og øvrige medlemmer af koncernledelsen (inklusive cheferne for de større datterselskaber).

De godkendte retningslinier indeholder følgende bestemmelser vedrørende fratrædelsesgodtgørelser:

"Vid uppsägning från arbetsgivarens sida kan avgångsvederlag utges. Avgångsvederlaget ska garantera den ledande befattningshavaren trygghet under en övergångsperiod. Det får motsvara högst 12 månadslöner exklusive uppsägningstid. Denna ersättning ska utbetalas månadsvis och utgörs enbart av den fasta månadslönen exklusive förmåner. Vid ny anställning eller inkomst från annan förvärvsverksamhet ska lön under uppsägningstid respektive avgångsvederlag reduceras med belopp motsvarande ny inkomst. Vid uppsägning från den ledande befattningshavarens sida ska inget avgångsvederlag utges. Avgångsvederlag betalas inte ut efter 65 års ålder.

Vidare bör anställningsavtalet innehålla bestämmelser som gör det möjligt att helt eller delvis hålla inne lön under uppsägningstid respektive avgångsvederlag, om det före eller under vederlagsperioden upptäcks oegentligheter eller försummelser som kan leda till ansvar för brott eller skadeståndskyldighet."

De faktisk udbetalte vederlag til afskedigede ledere varier, som det fremgår at retningslinierne, afhængig af den pågældende leders løn samt den periode, hvor fratrædelsesgodtgørelsen oppebæres.

Udviklingselskabet By og Havn I/S (45. pct. ejet af staten)

Udviklingselskabet By og Havn oplyser, at der i selskabet er givet fratrædelsesgodtgørelser til 3 fratrådte chefer. Godtgørelserne har ligget i størrelsesordenen 1 til 3 måneders løn.

Aarhus Letbane I/S (47 pct. ejet af staten)

Aarhus Letbane I/S oplyser følgende:

Selskabet blev stiftet den 30. august 2012 og den 1. november 2012 tiltrådte selskabets administrerende direktør. Organisationen er herefter successivt blevet opbygget og består i dag af 20 medarbejdere, som alle er ansat på tidsbegrænsede kontrakter med udløb til udgangen af oktober 2016.

De ledende medarbejdere udgøres af 7 projektchefer, en programchef, en økonomichef og den administrerende direktør. Aarhus Letbane har endnu ikke stået i en situation, hvor der har været behov for at opsiges en ledende medarbejder, men sker det, er der beskrevet klare regler herfor i ansættelseskontrakterne.

I ansættelseskontrakterne er der indbygget et fastholdelses/fratrædelsesbeløb og formuleringen er således:

”Det har stor betydning for selskabet, at projektchefen ikke fratræder før projektet er gennemført. Efter det forudsatte ophør af ansættelsesforholdet udbetales derfor et fratrædelsesbeløb svarende til 12 måneders løn. Fastholdelsesbeløbet udbetales efter ansættelsesforholdets ophør af én portion.

Måtte projektet/opgaven blive gennemført før udgangen af oktober måned 2016 forhøjes fratrædelsesbeløbet med 1 månedsløn for hver måned fra ophør og til det planlagte ophør med udgangen af oktober måned 2016.

Forlænges ansættelsesforholdet efter gensidig aftale efter udgangen af oktober måned 2016, grundet manglende færdiggørelse, reduceres fratrædelsesbeløbet med 1 måned for hver 3 måneder opgaven forlænges, dog således at fratrædelsesbeløbet ikke kan blive mindre end 6 måneders løn. Fratrædelsesbeløbet udbetales efter udløbet af den forlængede ansættelse.

Selskabet kan i øvrigt i overensstemmelse med funktionærloven opsiges projektchefen til fratræden ved udløbet af en kalendermåned med 12 måneders varsel. Opsiges projektchefen af selskabet til fratrædelse efter 2 års ansættelse oppebæres forholdsmæssig fratrædelsesbeløb.

Opsigelse fra projektchefens side kan ske med 3 måneders varsel til udløbet af en kalendermåned. Ved en sådan opsigelse til udløb før udgangen af oktober måned 2016 oppebæres ikke fratrædelsesbeløb.”

Uddannelses- og Forskningsministeriet

På den baggrund og efter kontakt til NORDUnet A/S skal det oplyses, at NORDUnet A/S ikke har været i en situation, hvor der har været udbetalt fratrædelsesgodtgørelse til ledende medarbejdere.

De indhentede oplysninger giver mig ikke anledning til bemærkninger.

Marianne Jelved